

Општа политика ревизије

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	2
1. Методолошки оквир	3
2. Опште карактеристике ревизија	3
2.1. Дефиниција ревизије	3
2.2. Разлози за спровођење ревизија	3
2.3. Основни елементи ревизија	4
2.4. Врсте података у ревизионом циклусу	5
2.4.1. Дефиниције основних појмова	5
2.4.2. Врсте података	5
3. Политике ревизија	5
3.1. Општа политика ревизија	5
3.2. Политике ревизија специфичних статистичких области	6
3.3. Дисеминација политика ревизија	7
3.4. Стабилност политике ревизија	7
4. Принципи опште политике ревизија	8
5. Врсте ревизија	9
5.1. Текуће ревизије	9
5.1.1. Принципи који се примењују при спровођењу текућих ревизија	10
5.1.2. Стратегија комуникације са корисницима статистичких података која се примењује за спровођење текућих ревизија	10
5.2. Велике ревизије	11
5.2.1. Принципи који се примењују при спровођењу великих ревизија	12
5.2.2. Стратегија комуникације са корисницима статистичких података која се примењује за спровођење великих ревизија	12
5.3. Ванредне ревизије	13
5.3.1. Дефиниције појмова у вези са грешкама	14
5.3.2. Принципи који се примењују при спровођењу ванредних ревизија	14
5.3.3. Стратегија комуникације са корисницима која се примењује за спровођење ванредних ревизија	15
5.4. Анализа ревизија	15

ПРЕДГОВОР

Сврха овог документа јесте да прикаже основне принципе и стандарде за спровођење ревизија објављених статистичких података, који су дефинисани општом политиком ревизија Републичког завода за статистику (Завод). Општа политика ревизија Завода је у потпуности усклађена са смерницама из Приручника о политици ревизија у Европском статистичком систему (*ESS Guidelines on Revision Policy*), који је усвојен од стране Комитета Европског статистичког система (*European Statistical System Committee*).

Усклађивањем са смерницама из Приручника о политици ревизија у ЕСС истовремено се усвајају стандарди дефинисани у Кодексу праксе европских статистика (*The European Statistics Code of Practice*) у следећим принципима: Принцип 6 – „Непристрасност и објективност“, индикатор 6.6, у којем је нарочито истакнут значај великих ревизија, као и промена методологија; Принцип 8 – „Одговарајуће статистичке процедуре“, индикатор 8.6, у којем је дефинисано да ревизије следе стандардне, јасно дефинисане и транспарентне процедуре, и Принцип 12 – „Тачност и поузданост“, индикатор 12.3, који наводи да се ревизије редовно анализирају ради побољшања статистичког процеса.

Политика ревизија утврђује општа правила ревизија објављених података, облике информисања корисника у вези са могућим узроцима ревизија, категоризацију ревизија и документацију која покрива све аспекте ревизија. Она представља глобални оквир који омогућава да свака статистичка област дефинише своју политику ревизија у складу са својим специфичностима.

Дефинисањем политике ревизија, Завод прати визију интегрисаног статистичког система, у којем су публикавање и ревизије података координирани и синхронизовани, а максимална транспарентност за кориснике обезбеђена јасним презентовањем политике ревизија и статистичке праксе.

1. Методолошки оквир

Општа политика ревизија Завода заснива се на следећим међународним документима:

- Приручник о политици ревизија у ЕСС;
- Кодекс праксе европских статистика;
- Принципи опште политике ревизија ЕСС (*Principles for a common revision policy for European Statistics, Eurostat, 2009*);
- Политика ревизија у званичној статистици: Питање управљања Међународног монетарног фонда (*Revisions Policy for Official Statistics: A Matter of Governance – IMF Working Paper, 2004*);
- Приручник о презентовању података и метаподатака Организације за економску сарадњу и развој (*The Data and metadata reporting and presentation handbook – OECD*).

2. Опште карактеристике ревизија

2.1. Дефиниција ревизије

Ревизија, дефинисана у најширем смислу, јесте било која промена вредности објављених статистичких података.

Важно је нагласити да се ревизије спроводе у интересу корисника, јер је примарни циљ статистике да благовремено обезбеди податке који су поуздани у оној мери колико то дозвољавају расположиви извори података. У статистичкој пракси уобичајено је да све информације, потребне за производњу благовремених статистичких података, нису расположиве у датом моменту, па се недостајуће вредности процењују. Ревизије пружају могућност да се у већ објављене статистичке податке укључе нове и прецизније информације, када постану доступне, и на тај начин побољшају претходне процене, без увођења прекида у временским серијама.

Ревизије треба да буду прихваћене као устаљена пракса која води повећању квалитета и поузданости статистичких података.

2.2. Разлози за спровођење ревизија

У статистичкој пракси узроци за спровођење ревизија могу бити:

- промене објављених података које су повезане са редовним процесом производње статистичких података (нпр. процењене вредности за податке који

су недостајали замењују се подацима добијеним из редовних статистичких истраживања);

- процес „бенчмаркирања“ који се дефинише као процес усаглашавања високофреквентних података са мање фреквентним подацима који постају доступни касније;
- промене у концептима, дефиницијама и класификацијама;
- промене у методологији која се примењује у одређеној статистичкој области;
- промене базне године – примена новог пондерационог система;
- промене извора података који се користе у процесу производње статистичких података;
- исправљање грешака у статистичким извештајима и др.

2.3. Основни елементи ревизија

План текућих ревизија – унапред одређен редослед текућих ревизија који је усклађен са приливом нових информација потребних за обрачун статистичких података, због којих се објављене вредности прилагођавају новим, актуелним информацијама.

Ревизиони циклус – садржи унапред дефинисане статистичке податке, који су предмет ревизија, фреквенцију ревизија, датум публикавања ревидираних података, као и дужину временских серија које се ревидирају. У складу с тим, дефинисана је и врста података који се појављују у ревизионом циклусу: процењени, претходни, ревидирани и коначни подаци.

Календар ревизија – публикација која садржи датуме објављивања ревидираних података у оквиру ревизионог циклуса. Календар ревизија треба да буде доступан јавности на веб-страници Завода.

Стратегија комуникације са корисницима статистичких података – стандард који свим корисницима пружа неопходне информације у вези са ревизијама статистичких података (учесталост ревизија, време спровођења ревизија, разлози за ревизије, ниво детаљности, дужина ревидираних серија, листа серија података које се ревидирају, публикавање и сл.).

Анализа ревизија – резултати ревизија анализирају се како би се омогућило боље разумевање разлога за промене података. У анализи ревизије примењује се сет посебних показатеља на основу информација прикупљених из више периода у којима су вршене ревизије. Резултати анализа се објављују и на основу њих корисници статистичких података могу добити представу о обиму потенцијалних будућих ревизија података објављених у првим фазама ревизионог циклуса и проценити кредибилитет објављених података.

2.4. Врсте података у ревизионом циклусу

2.4.1. Дефиниције основних појмова

Статистички податак је нумеричка вредност која репрезентује величину посматране појаве.

Статистичка информација објашњава статистички податак и садржи статистичке симболе, коментаре, табеле, графиконе, слике, дефиниције, методолошка објашњења и сл., који објашњавају садржај и смисао статистичких података.

Објављени статистички подаци су подаци који су дисеминирани и презентовани јавности у електронском или штампаном облику.

Статус података одређује да ли су објављени подаци процењени, претходни, ревидирани или коначни.

2.4.2. Врсте података

Процењени подаци објављују се на крају или непосредно након истека периода на који се односе резултати. Процена је резултат комбиновања историјских података са расположивим делимичним информацијама о периоду на који се односе резултати. Резултати се приказују на укупном нивоу, без детаљнијих подела.

Претходни подаци се израчунавају и објављују пре коначних података. Базирају се на скупу расположивих статистичких и административних извора података, који је шири од скупа који се користи за процене. Поред тога, обрачуни се изводе на нижим нивоима агрегирања.

Процењени и претходни подаци су предмет текућих ревизија услед дотока нових, комплетнијих информација.

Ревидирани подаци су резултат ревизија.

Коначни подаци базирају се на потпуном скупу статистичких и административних извора података, а обрачуни се изводе на најнижим нивоима агрегирања. Коначни подаци нису предмет текућих ревизија. Могу се мењати искључиво у случају великих ревизија.

3. Политике ревизија

3.1. Општа политика ревизија

Општа политика ревизија утврђује општа правила ревизија објављених података и начин информисања корисника, дефинише врсте ревизија и пратећу документацију која покрива све аспекте ревизија.

Шести индикатор Принципа 8 Кодекса праксе ЕСС наводи да се „...ревизије обављају по стандардним, добро успостављеним и транспарентним процедурама“. Из перспективе званичне статистике, постојање опште политике ревизија помаже да се процес ревизије врши на транспарентан и разумљив начин и да се корисници информишу о пракси ревизија.

Ово чини политику ревизија важним елементом комуникације са корисницима званичне статистике и омогућава да се развија поверење код корисника, јер се корисници података благовремено информишу о свим предстојећим и спроведеним ревизијама, као и откривеним грешкама.

Општа политика ревизија представља глобални оквир за спровођење ревизија и флексибилна је, што омогућава организационим јединицама различитих статистичких области да у складу са својим специфичностима креирају своју политику ревизија.

Ипак, могуће је утврдити неке опште принципе који могу да се примене на све специфичне статистичке области:

- процес ревидирања података врши се у форми транспарентних процедура;
- критеријуми ревизија су јавни и расположиви су корисницима статистичких података. Ови критеријуми треба да садрже:
 - идентификацију различитих врста ревизија;
 - информације о околностима под којима се спроводе ревизије података;
 - информације о обиму ревизија и њиховој учесталости;
- у методолошку документацију морају бити укључени критеријуми за спровођење ревизија података;
- анализа ревизија треба да буде основни инструмент за побољшање процеса производње статистичких података, откривање систематских грешака и избегавање пристрасности у ревизионом процесу;
- неопходно је осигурати максималну доследност у примени и координацију између ревизија различитих статистичких области.

3.2. Политике ревизија специфичних статистичких области

Свака статистичка област има своје специфичности (начин испитивања извештајних јединица, облик и врста истраживања, процедуре, начин обрачуна, законске одредбе и сл.), као и ограничења изведена из важећих правних аката, због чега се дефинише посебна политика ревизија за сваку област. Политике ревизија за специфичне статистичке области треба да буду усаглашене, у највећој могућој мери, са међународним стандардима, као и са принципима опште политике ревизија, уз

истовремено уважавање специфичности области и ограничења изведених из важећих правних аката.

Политика ревизија специфичне статистичке области треба да садржи следеће информације:

- учесталост ревизија;
- време спровођења ревизија;
- разлоге за спровођење ревизија;
- ниво детаљности;
- дужину ревидираних серија;
- листу података и серија које се ревидирају;
- анализе ревизија.

3.3. Дисеминација политика ревизија

Изузетно је важно да општа и политике ревизија специфичних статистичких области буду доступне јавности. Пратећа документација, која описује политику ревизија специфичне статистичке области, доприноси транспарентности практичне примене политике ревизија, промовише конзистентност праксе Завода са стандардима који се примењују у међународним и националним институцијама других земаља, кроз стандардизован формат, терминологију и публикавање. Квалитетна комуникација са медијима и јавношћу треба да буде обезбеђена путем одговарајућих средстава информисања (саопштења, он-лајн документи и публикације). Општа политика ревизија и политике ревизија специфичних статистичких области треба да буду доступне су на веб-сајту Завода.

Поред политика ревизија, на веб-сајту Завода треба да буде доступан и календар ревизија. Календар ревизија пружа преглед статистичких области чији подаци подлежу текућим ревизијама. У њему су дефинисани статистички подаци који су предмет ревизија, датум публикавања ревидираних података, дужина временских серија које се ревидирају и облик дисеминације у коме се објављују ревидирани подаци.

3.4. Стабилност политике ревизија

Посматрано са аспекта производње статистичких података, стабилна политика ревизија је веома битан елемент добро успостављеног производног процеса који омогућава боље планирање активности и ресурса. Посматрано са аспекта корисника, стабилна политика ревизија гарантује корисницима могућност да унапред знају који ће подаци, када и због чега бити ревидирани.

Одржавање стабилне политике ревизија (опште и за специфичних статистичких области) током времена веома је значајно, јер се на тај начин повећава поверење корисника и транспарентност процеса ревизија. Општа политика ревизија не би требало често да се

мења. Када се промени општа политика ревизија, у складу с тим требало би да се мењају и политике ревизија специфичних статистичких области.

Уколико постоји потреба да се промени политика ревизија, препорука је да се нова политика усвоји у истом периоду када се спроводи велика ревизија. Промене у политикама ревизија треба најавити, добро документовати и образложити.

4. Принципи опште политике ревизија

Без обзира на разлике које постоје између различитих статистичких података и врста ревизија, могуће је установити опште критеријуме које политика ревизија мора да испуни, а то су одговарајући стандарди дефинисани у Кодексу праксе европских статистика:

- Принцип 6. Непристрасност и објективност – индикатор 6.6: Јавност се пре објављивања података информисе о већим методолошким изменама или ревизијама;
- Принцип 8. Одговарајуће статистичке процедуре – индикатор 8.6: Ревизије се предузимају на бази стандардних, добро утемељених и транспарентних процедура;
- Принцип 12. Тачност и поузданост – индикатор 12.3: Ревизије се редовно анализирају ради унапређења статистичких процеса.

У складу са овим принципима, а применом опште политике ревизија, Завод се обавезује на испуњење следећих захтева:

- гарантује да су општи критеријуми којима се регулишу ревизије статистичких података доступни свим корисницима;
- политика ревизија дефинише посебне принципе који се примењују у зависности од врсте ревизије (текуће, велике, ванредне);
- сви ревидирани резултати морају бити дисеминирани и објашњени јавности;
- када се спроводи велика ревизија, уз ревидиране податке обавезно треба дати и информацију која помаже корисницима да схвате и оцене ревидиране резултате;
- у случају када се ревизија може предвидети, као што је, на пример, ревизија услед методолошких промена, обавезно се најављује корисницима знатно пре спровођења;
- исправка грешке, без обзира на њену природу и узрок, мора бити документована и достављена корисницима што је пре могуће;
- општа политика ревизија мора да буде усклађена са политиком дисеминације, у смислу принципа који регулишу објављивање ревидираних резултата, као и

примену унутрашњег протокола када се ради о исправци грешака које се јављају у објављеним подацима у свим облицима дисеминације;

- анализе ревизија врше се редовно, с циљем побољшања процеса производње статистичких података.

5. Врсте ревизија

Узимајући у обзир узроке и фреквенцију спровођења ревизија, могу се дефинисати:

- текуће ревизије,
- велике ревизије,
- ванредне ревизије.

5.1. Текуће ревизије

Текуће ревизије су, због своје природе, саставни део процеса производње статистичких података (нпр. процењене вредности за податке који су недостајали мењају се подацима добијеним из статистичких истраживања). Оне се углавном спроводе због континуираног дотока нових информација и доступности нових података који се односе на прошлост.

Текуће ревизије су планиране, најављују се и редовно се обављају према назначеним датумима у месечној, кварталној и годишњој периодици.

Ове ревизије су превасходно оријентисане на краткорочне статистике, које су чешће изложене променама због краћег временског размака између периода на који се подаци односе и датума њиховог публикавања, али се могу спроводити и код годишњих статистика.

Неки примери текућих ревизија:

- ревизија података који су обрачунати и објављени на вишем нивоу агрегације – претходно објављени подаци ревидирају се резултатима обрачуна који су детаљнији и који се изводе на нижим нивоима агрегирања;
- ревизија података услед доступности нових, потпунијих, информација (нови извештаји или ревидирани извештаји) које се сакупљају од извештајних јединица;
- ревизија података услед доступности нових или ревидираних података из административних извора;
- ревизија објављених података, која је резултат сезонског прилагођавања;
- ревизија због промене базног периода.

5.1.1. Принципи који се примењују при спровођењу текућих ревизија

Основни принципи текућих ревизија су:

- текуће ревизије врше се у складу са сазнањима када ће нове информације потребне за обрачун статистичких података постати доступне, због чега се раније објављене вредности прилагођавају новим информацијама;
- текуће ревизије треба да се спроводе, а ревидирани подаци публикују, у складу са добро дефинисаним, синхронизованим и ажурним календаром ревизија;
- кориснике треба информисати о квалитету првих процена у смислу очекиваног обима ревизија и очекиваних разлика између процењених/претходних и коначних резултата;
- стабилност ревизионог циклуса треба да се обезбеди током времена, што гарантује транспарентност и повећава поверење корисника у поступак ревизије.

5.1.2. Стратегија комуникације са корисницима статистичких података која се примењује за спровођење текућих ревизија

Текуће ревизије су најављене, обављају се редовно у складу са политиком ревизија и ревизионим циклусом и публикују се према календару ревизија који је доступан јавности.

Уколико се планира измена ревизионог плана или ревизионог циклуса, кориснике треба благовремено обавестити о томе на интернет страници.

У публикацији, у табелама или фуснотама треба јасно обележити о којој врсти податка се ради:

- процењен,
- претходни,
- ревидиран.

Ако је податак означен као процењен или претходни, у истој публикацији треба да стоји објашњење, у форми кратке информације, које указује на привремену природу података, односно да је податак подложен ревизији.

Када се ради о ревидираном податку у истој едицији треба да постоји и кратко методолошко објашњење разлога ревизије.

Уколико је податак без ознаке, сматра се да је коначан.

Свака публикација треба да садржи линк:

- на методолошка објашњења;
- на политику ревизија за ту област.

Иста правила означавања података примењују се у свим облицима дисеминације.

5.2. Велике ревизије

Велике ревизије су планиране и веома значајне измене објављених статистичких података, које се спроводе због једног или више разлога:

- расположивост нових података који се прикупљају у вишегодишњој периодици (5–10 година), као што су пописи (становништва, пољопривреде, економије), инпут-аутпут табеле итд.;
- расположивост нових извора података (нова статистичка истраживања или административни извор података);
- промене базне године – примена новог пондерационог система;
- промене у концептима, дефиницијама и/или класификацијама (нпр. усвајање нове класификације или промене у међународним статистичким стандардима);
- унапређења методолошких процедура;
- измене законских регулатива.

Уобичајено је да велика ревизија није последица једног узрока, већ комбинација више њих. Ово треба прихватити као добру праксу, јер се избегава пречесто спровођење ревизија.

Велике ревизије утичу на знатан део временских серија, а понекад и на целе временске серије. Због тога је неопходно спровести прерачунавање података уназад, како би се добила упоредива серија података. При доношењу одлуке о томе за који период подаци треба да се прерачунају уназад узимају се у обзир трошкови и користи рада на прерачунају.

Спровођење великих ревизија се планира. Корисници треба да буду обавештени о предстојећој великој ревизији и упозорени да могу очекивати значајне промене у временским серијама. У складу с тим, политика ревизија за специфичну статистичку област обавезно треба да садржи следеће елементе:

- стратегију најављивања;
- припремљену информацију за јавност о узроцима и предвиђеном утицају великих ревизија пре објављивања ревидираних података;
- листу података који ће бити предмет ревизија;
- дефинисану дужину ревидираних временских серија и
- дефинисан ниво детаљности ревизија.

Након великих ревизија, уз објављене ревидиране податке, треба објавити и пратећу документацију, која корисницима пружа могућност да оцене нове временске серије. Документација треба да садржи разлоге за спровођење ревизија, процену утицаја ревизија на агрегате, да прикаже упоредни преглед старих и нових података и да објасни дужину ревидираних временских серија и ниво детаљности ревизија. Осим тога, пре спровођења велике ревизије потребно је извршити пробне обрачуне (бар за најважније економске индикаторе), а након спровођења ревизије објавити резултат анализе.

5.2.1. Принципи који се примењују при спровођењу великих ревизија

Основни принципи који важе за велике ревизије су следећи:

- велике ревизије спроводе се у вишегодишњој периодици (обично између пет и 10 година);
- спровођење великих ревизија је планирано. Велике ревизије најављене су знатно пре датума објављивања ревидираних података и корисници су информисани о датумима спровођења; ти датуми унети су у календар ревизија;
- велике ревизије, које произилазе из увођења нових дефиниција, методологија, класификација и др., а односе се на више статистичких области, међусобно су усклађене;
- у најкраћем могућем року неопходно је спровести прерачунавање података уназад, како би се добиле упоредиве серије података;
- ревидирана временска серија требало би да буде објављена истовремено са текућим подацима;
- ревидирана серија не сме да буде објављена на вишем степену агрегације у односу на претходно објављене податке, јер то онемогућава кориснике да уоче промене;
- при доношењу одлуке о томе за који период подаци треба да се прерачунају уназад узимају се у обзир трошкови и користи рада на прерачуну;
- уколико се у временској серији јавља прекид, треба јасно означити где се налази, уз одговарајуће објашњење;
- након великих ревизија, уз објављене ревидиране податке, истовремено треба објавити пратећу документацију;
- пре спровођења великих ревизија потребно је припремити и објавити симулационе студије и анализе, а након спровођења ревизија резултате анализе утицаја ревизија на податке.

5.2.2. Стратегија комуникације са корисницима статистичких података која се примењује за спровођење великих ревизија

Велике ревизије најављују се знатно пре датума објављивања ревидираних података и корисници се информишу о њеном спровођењу у прописаним роковима и форми (нпр. у саопштењу или информацији на сајту, три месеца унапред).

Прописани рокови за информисање корисника о најави великих ревизија зависе од динамике објављивања статистичких података.

- Велике ревизије годишњих и кварталних статистичких података требало би да буду најављене најмање три месеца пре објављивања ревидираних података.
- Велике ревизије месечних статистика требало би да буду најављене најмање два месеца пре објављивања ревидираних података.

Најава би требало да садржи разлоге за ревизију, датум објављивања ревидираних података, дужину и врсте временских серија података, које су обухваћене ревизијом.

Након спровођења велике ревизије за објављивање података припрема се посебна публикација, са поднасловом „Ревидирани подаци за период –“, у коме су приказани ревидирани подаци, заједно са посебним табелама и документацијом – методолошким објашњењима која описују промене података. Ово издање треба да садржи и компаративну табелу претходних и нових (ревидираних) података, као и посебну табелу која приказује релативне промене у подацима.

Ревидирани подаци треба да буду означени ознаком „Р“. Уколико су ревидирани подаци део дуге временске серије, која није цела ревидирана, обележавају се ознаком „Р“ од периода када је извршена ревизија. Ако је ревидирана цела временска серија, ознака „Р“ треба да стоји или у наслову или у реду/колони где се налазе ревидирани подаци.

Иста правила означавања ревидираних података примењују се у свим облицима дисеминације.

Истовремено са објављивањем података који су предмет великих ревизија требало би да буде објављена информација која помаже корисницима да схвате и оцене ревидиране резултате. Она треба да садржи опис разлога за ревизију, анализу утицаја ревизије на резултате и на постојање евентуалних прекида у временским серијама.

5.3. Ванредне ревизије

Ванредне ревизије су непланиране измене објављених статистичких података, које су последица неочекиваних догађаја. Спровode се када се открије да у објављеним статистичким подацима/информацијама постоје лаке/тешке грешке или када се установи да је дошло до пропуста у процесу производње статистичких података, што за последицу има грешку.

Честе ванредне ревизије могу да збуне кориснике и умање њихово поверење у квалитет статистичких података. Због тога је веома важно избећи их кад год је то могуће и ограничити их само на ситуације када се открију тешке грешке.

Треба напоменути да, у зависности од потреба корисника, лака грешка за једног корисника може да буде тешка за другог и о томе треба водити рачуна приликом доношења одлуке о спровођењу ванредне ревизије и о којој врсти грешке се ради.

5.3.1. Дефиниције појмова у вези са грешкама

Грешка је сваки нетачан податак или информација, који је настао у некој од фаза процеса производње статистичких података/информација, а откривен је након објављивања.

Лака грешка је грешка која не мења суштину објављених података и информација, као, на пример:

- граматичка грешка (уколико грешка не утиче на коректно разумевање статистичких података/информација);
- грешка у тексту, уколико је из контекста јасно где је грешка и како би требало да гласи исправан текст (уколико је одређени текст исправно написан више пута, а неправилно само једанпут, нпр. година у наслову или референтни период);
- нетачан податак у табелама, текстовима и графиконима чија је важност смањена због велике временске дистанце од референтног периода.

Тешка грешка је грешка у табелама, текстовима и графиконима чија је важност толико велика да мења суштину и садржај информације и грешка која представља повреду одредаба из Правилника о заштити статистичких података у Републичком заводу за статистику.

5.3.2. Принципи који се примењују при спровођењу ванредних ревизија

Основни принципи који важе за ванредне ревизије су следећи:

- уколико је откривена лака грешка, исправка се спроводи у најкраћем могућем року у свим облицима дисеминације без посебног информисања корисника;
- тешке грешке које су откривене непосредно након објављивања података требало би кориговати што је пре могуће;
- кориснике треба информисати о предстојећој ванредној ревизији користећи иста средства информисања као и за публикавање;
- у календар ревизија треба додати датум спровођења ванредне ревизије.

5.3.3. Стратегија комуникације са корисницима која се примењује за спровођење ванредних ревизија

Уколико се утврди да је направљена лака грешка, аутор је дужан да иницира и контролише исправку у најкраћем могућем року у свим облицима дисеминације. Корисници не треба да буду посебно обавештени о тим исправкама.

Тешке грешке које су откривене непосредно након објављивања података требало би кориговати одмах или што је пре могуће. Кориснике који су добили податке треба информисати о постојању грешке и о ревизији која ће бити спроведена. Погрешне податке треба повући из база података и објавити разлог за тај поступак. Уколико се погрешни подаци појављују у публикованом тексту, напомену о грешци треба ставити на почетак текста или текст повући из јавности. Кориснике треба информисати о предстојећој ревизији користећи иста средства информисања као и за публикавање. Осим тога, у календар ревизија треба додати датум спровођења ванредне ревизије.

У Заводу постоји дефинисана Процедура за исправљање грешака у објављеним подацима и информацијама, којом су дефинисане све активности у вези са спровођењем ванредних ревизија, као и начин информисања корисника. Овом процедуром дефинише се следеће:

- откривање грешке;
- утврђивање врсте грешке;
- исправка лаке грешке у статистичким подацима/информацијама;
- исправка тешке грешке у статистичким подацима/информацијама;
 - исправка тешке грешке у штампаним публикацијама;
 - исправка тешке грешке у електронским издањима (публикацијама, саопштењима и саопштењима за јавност);
 - исправка тешке грешке у бази података;
 - исправка тешке грешке у садржају веб-сајта;
- изузетак од активности у отклањању тешких грешака;
- исправка грешке у Календару публикација;
- налог за исправку тешке грешке – стандардизован образац за извештавање о откривеним тешким грешкама у објављеним статистичким подацима.

5.4. Анализа ревизија

Анализа ревизија је значајан инструмент за произвођаче статистичких података зато што им пружа суштински увид у квалитет података, методологије и процеса производње података.

Анализа ревизија доприноси обезбеђивању и побољшању квалитета података, јер пружа информације о поузданости статистичких података. Она може да укаже на евентуалне систематске грешке у процењеним резултатима, као и на слабе тачке у процесу прикупљања и обраде статистичких података. Тенденција или неуобичајено кретање ревидираних процењених/претходних података може да укаже на извесне проблеме у процесу производње или процене статистичких података. Због тога је изузетно важно редовно анализирати ревизије, не само основних агрегата већ и свих пратећих серија, с циљем повећања квалитета података.

У анализи ревизије примењује се сет посебних показатеља на основу информација прикупљених из више периода у којима су ревизије вршене. Резултати анализа се објављују у стандардизованим методолошким материјалима и на основу њих корисници статистичких података могу добити представу о обиму потенцијалних будућих ревизија података објављених у првим фазама ревизионог циклуса и проценити кредибилитет објављених података.